

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 19/10005-1
Saksbehandler Trond Aslaksen

Ny politisk organisering

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Komite for oppvekst og inkludering	12.06.2019	19/21
2 Helse- og omsorgskomiteen	12.06.2019	19/11
3 Miljø- og teknisk komite	12.06.2019	19/38
4 Formannskapet	13.06.2019	19/49
5 Bystyret	20.06.2019	19/75

Komite for oppvekst og inkludering har behandlet saken i møte 12.06.2019 sak 19/21

Bjørn Preben Anfinsen aRisæ (A) fremmet følgende forslag :

Første setning i rådmannens forslag til vedtak endres til:

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til en ny Livsløpskomite.

Komite for miljø og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Endringen gjøres gjeldende fra ny kommunestyreperiode 2019 – 2023. I løpet av august/september kommer rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Rådmannes forslag falt,

Bjørn Preben Anfinsen a Risæ forslag ble enstemmig vedtatt

Votering

Ved alternativ votering mellom forslag fra Bjørn Preben Anfinsen aRisæ og rådmannens innstilling ble forslaget fra Bjørn Preben Anfinsen aRisæ enstemmig vedtatt.

Komite for oppvekst og inkluderings uttalelse

Første setning i rådmannens forslag til vedtak endres til:

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til en ny Livsløpskomite.

Komite for miljø og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Endringen gjøres gjeldende fra ny kommunestyreperiode 2019 – 2023. I løpet av august/september kommer rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet. Bystyret støtter rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Helse- og omsorgskomiteen har behandlet saken i møte 12.06.2019 sak 19/11

Ole Henrik Grønn (Ap) fremmet følgende endringsforslag:

«Første setning i rådmannens forslag til vedtak endres til: Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til en ny Livsløpskomite.»

Åse Fjellstad, Venstre fremmet følgende endringsforslag:

Nytt siste avsnitt: «Bystyret overlater til nytt bystyre å ta stilling til organisering av møteplan»

Votering

Ole Henrik Grønn sitt endringsforslag i første avsnitt ble enstemmig vedtatt.

Åse Fjellstad sitt endringsforslag i tredje avsnitt ble falt med tre mot fire stemmer.

Helse- og omsorgskomiteens uttalelse:

Rådmannens forslag ble støttet med Ole Henrik Grønn sitt endringsforslag i første avsnitt

Miljø- og teknisk komite har behandlet saken i møte 12.06.2019 sak 19/38

Paal E. Salvesen (Ap) fremmet følgende forslag:

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til en ny Livsløpskomite.

Komite for miljø- og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Endringen gjøres gjeldende fra ny kommunestyreperiode 2019 – 2023.

I løpet av august/september kommer rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Heidi Paulsen (V) fremmet følgende tilleggssforslag:

Komitémedlemmer må ikke nødvendigvis hentes fra bystyret.

Dette kan gjøre arbeidsmengden for bystyremedlemmer noe mindre ved at de ikke må ha to oppgaver, og det åpner for økt rekruttering, deltakelse og engasjement for personer som ikke ønsker å sitte i bystyret.

Votering

Ved alternativ votering mellom rådmannens innstilling og forslaget fra Salvesen (Ap), ble forslaget fra Salvesen vedtatt enstemmig. Tilleggssforslaget fra Paulsen (V) ble enstemmig vedtatt.

Miljø- og teknisk komite uttalelse

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til en ny Livsløpskomite.

Komite for miljø- og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Endringen gjøres gjeldende fra ny kommunestyreperiode 2019 – 2023.

I løpet av august/september kommer rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Komitémedlemmer må ikke nødvendigvis hentes fra bystyret.

Dette kan gjøre arbeidsmengden for bystyremedlemmer noe mindre ved at de ikke må ha to oppgaver, og det åpner for økt rekruttering, deltakelse og engasjement for personer som ikke ønsker å sitte i bystyret.

Formannskapet har behandlet saken i møte 13.06.2019 sak 19/49

Tove Hansen (AP) fremmet følgende forslag:

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til et nytt Livsløpsutvalg. Utvalget har ni medlemmer.

Komite for miljø- og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Utvalget har ni medlemmer.

Valgbare medlemmer til de to utvalgene er representanter og vararepresentanter til bystyret.

Endringen gjøres gjeldende fra ny bystyreperiode 2019 – 2023.

I løpet av august/september kommer Rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter Rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Votering

Ved alternativ votering mellom rådmannens innstilling og forslaget fra Tove Hansen ble forslaget til Tove Hansen vedtatt med 5 mot 1 stemmer.

Det ble ikke oppnevnt saksordfører.

Formannskapetets innstilling

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til et nytt Livsløpsutvalg. Utvalget har ni medlemmer.

Komite for miljø- og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Utvalget har ni medlemmer.

Valgbare medlemmer til de to utvalgene er representanter og vararepresentanter til bystyret.

Endringen gjøres gjeldende fra ny bystyreperiode 2019 – 2023.

I løpet av august/september kommer Rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter Rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Bystyret har behandlet saken i møte 20.06.2019 sak 19/75

Votering

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Bystyret vedtak

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til et nytt Livsløpsutvalg. Utvalget har ni medlemmer.

Komite for miljø- og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Utvalget har ni medlemmer.

Valgbare medlemmer til de to utvalgene er representanter og vararepresentanter til bystyret.

Endringen gjøres gjeldende fra ny bystyreperiode 2019 – 2023.

I løpet av august/september kommer Rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter Rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Ny politisk organisering

Rådmannens forslag til vedtak

Dagens komiteer for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering legges ned. Komite for miljø- og teknisk opprettholdes. Utvalget endrer navn til Utvalg for samfunnsutvikling. Endringen gjøres gjeldende fra ny kommunestyreperiode 2019 – 2023.

I løpet av august/september kommer rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der blant annet konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet.

Bystyret støtter rådmannens oppfatning om at hovedtyngden av politiske møter i Risør kommune bør være på dagtid. Bystyret overlater imidlertid til nytt bystyre å ta endelig stilling til dette i forbindelse ved behandlingen av møteplanen for 2020.

Vedlegg

Kort resymé

I bystyrets møte 25.10.2018 fremmet Sara S. Ruud en interpellasjon knyttet til den politiske organiseringen i Risør kommune. Ordfører besluttet da at det legges fram sak for bystyret hvor det tas en gjennomgang av den politiske organiseringen. Ordfører ønsket samtidig at det sees på hvordan Barnas bystyre, Barne- og Ungdomsrådet, Flerkulturelt råd og de lovpålagte rådene som Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne er organisert.

Det vil komme en ny forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom i løpet av året. Rådmannen vil derfor først fremme egen sak om organisering av disse lovpålagte rådene når forskriften er endelig vedtatt.

Saken ble behandlet i bystyret 25.04.19, sak 44/19, og det ble fattet følgende vedtak:

«Bystyret tar i denne omgang saken til orientering. Rådmannen kommer tilbake med en sak vedrørende dette i mai eller juni med forslag til politisk organisering gjeldende for ny bystyreperiode (etter kommunestyrevalget i september).»

Saken legges nå på nytt til politisk behandling og rådmannen innstiller på at Helse- og omsorgskomiteen samt Komite for oppvekst og inkludering legges ned.

Saksopplysninger

Den politiske organiseringen i Risør kommune ble sist vedtatt endret av bystyret i møte 30. november 2017 (sak PS 104/17). Bystyret vedtok da å legge ned kulturkomiteen. Ansvarsområdene som var tillagt denne komite ble overført til Formannskapet.

Videre ble det da besluttet at de øvrige komiteene skulle fortsette som komiteer etter bestemmelsene i Kommunelovens § 10 med samme sammensetning og antall medlemmer.

Ny kommunelov – Folkevalgte organer

Ny kommunelov vil tre i kraft ved første konstituerende kommunestyremøte 2019.

I ny kommunelov er det i § 5-1 listet opp hvilke type folkevalgte organer som kan opprettes etter kommunelovens bestemmelser:

§ 5-1.Folkevalgte organer

Folkevalgte organer skal opprettes etter bestemmelsene i denne loven eller etter bestemmelser om slike organer i andre lover.

Folkevalgte organer etter denne loven er

- a) kommunestyre og fylkesting
- b) formannskap og fylkesutvalg
- c) kommuneråd og fylkesråd

- d) utvalg, inkludert kommunedelsutvalg og kontrollutvalg
- e) arbeidsutvalg
- f) felles, folkevalgt nemnd i vertskommunesamarbeid
- g) kommunestyre- og fylkestingskomiteer
- h) styret for deler av den kommunale eller fylkeskommunale virksomheten i parlamentarisk styrte kommuner eller fylkeskommuner
- i) representantskap og andre styringsorganer for et interkommunalt politisk råd
- j) representantskap for et kommunalt oppgavefellesskap
- k) et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ hjemlet i særlov.

Folkevalgte organer som er nevnt i andre ledd bokstav a til d og g, skal ha navn som inkluderer den betegnelsen som er brukt om organet der. I navnet kan betegnelsen by eller herad brukes i stedet for betegnelsen kommune.

Med folkevalgte menes i denne loven medlemmer av kommunestyret og fylkestinget og personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ eller et annet kommunalt organ etter § 5-2. Personer nevnt i § 7-3 første ledd bokstav b og c og som er valgt inn i underordnet styringsorgan i kommunalt oppgavefellesskap, er likevel ikke å anse som folkevalgte.

Ved å videreføre komite-/utvalgsmodellen i Risør kommune, kan bystyret velge mellom å opprette faste utvalg (§ 5-1 d, jfr. §5-7 under) eller kommunestyrekomiteer (§ 5-1 g, jfr. § 5-9 under).

Faste utvalg etter kommuneloven § 5-1 annet ledd d)

Kommuneloven har følgende bestemmelser knyttet til faste utvalg:

§ 5-7. Utvalg

Kommunestyret og fylkestinget kan selv opprette utvalg for kommunale og fylkeskommunale formål og for deler av den kommunale eller fylkeskommunale virksomheten. Kommunestyret kan selv også opprette utvalg med ansvar for en geografisk del av kommunen (kommunedelsutvalg). Utvalg etter denne paragrafen skal ha minst tre medlemmer.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv hva slags saker utvalget skal behandle. Utvalget kan få tildelt vedtaksmyndighet hvis ikke noe annet følger av lov.

Utvalget kan opprette et arbeidsutvalg med medlemmer som er valgt blant medlemmene av utvalget. Dette kravet gjelder ikke når kommunedelsutvalget velger arbeidsutvalg.

Utvalget kan gi lederen eller arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet. Kommunedelsutvalg kan i tillegg gi lederen av administrasjonen i kommunedelen tilsvarende myndighet.

Kommunestyret og fylkestinget kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge utvalg.

Utvalg etter denne bestemmelsen vil være lik den komitemodellen som er i Risør kommune i inneværende bystyreperiode (jfr. Kommuneloven § 10). Et utvalg kan gis avgjørelsesmyndighet, innstillingsrett eller kun utredningsoppgaver.

Komiteen må bestå av minimum tre medlemmer. I et utvalg opprettet etter § 5-7 vil det være krav til kjønnsbalanse.

Navn på organ etter denne bestemmelsen må inkludere den betegnelsen som er brukt om organet. Det vil si dersom dagens modell videreføres som den er, må Miljø- og teknisk komite endre navn til f.eks. Miljø- og teknisk utvalg.

Kommunestyrekomiteer etter kommuneloven § 5-1 annet ledd g)

Kommuneloven har følgende bestemmelser knyttet til kommunestyrekomiteer:

§ 5-9. Kommunestyre- og fylkestingskomiteer

Kommunestyret og fylkestinget kan selv opprette kommunestyrekomiteer og fylkestingskomiteer som saksforberedende organer for kommunestyret og fylkestinget. Slike komiteer skal ha minst tre medlemmer. Komiteene kan ikke gis vedtaksmyndighet.

Kommunestyret og fylkestinget deler selv alle kommunestyrets og fylkestingets medlemmer inn i kommunestyrekomiteer og fylkestingskomiteer og velger leder og nestleder til komiteene. Ordføreren kan fritas fra valg til komiteene hvis kommunestyret eller fylkestinget bestemmer det. Varamedlemmer til komiteene velges blant kommunestyrets og fylkestingets varamedlemmer.

Valget gjennomføres på grunnlag av en innstilling som inneholder forslag til medlemmer og varamedlemmer til komiteene. Innstillingen skal inneholde like mange navn som antall medlemmer i hver komite, og den skal angi gruppen hvert medlem representerer. Innstillingen kan også inneholde navn på varamedlemmer. Antallet varamedlemmer kan være inntil to flere enn de faste medlemmene. Innstillingen vedtas med alminnelig flertall.

Komiteene skal settes sammen forholdsmessig etter kjønnsfordelingen i kommunestyret eller fylkestinget. Varamedlemmer til komiteene velges på samme måte.

Hvis et medlem trer ut av kommunestyret eller fylkestinget, skal det nye medlemmet i kommunestyret eller fylkestinget overta komitevervet til det forrige medlemmet.

Komiteen kan opprette arbeidsutvalg med medlemmer fra komiteen hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet.

Kommunestyret og fylkestinget kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge kommunestyrekomiteer og fylkestingskomiteer.

I motsetning til utvalg etter KL §§5-1 d / 5-7, så er det ved kommunestyrekomiteer krav om at alle medlemmer i bystyret deles inn i kommunestyrekomiteer. Ingen andre enn bystyrets medlemmer kan velges til en kommunestyrekomite. Varamedlemmer til komiteen velges blant bystyrets varamedlemmer.

Bystyret kan frita Ordfører fra å bli valgt inn i kommunestyrekomiteer.

At man bare kan velge kommunestyremedlemmer til en kommunestyrekomite, får betydning for hvilke krav til kjønnsbalanse som kan stilles. Kommunestyrekomiteene skal settes sammen forholdsmessig etter kjønnsfordelingen i bystyret.

En kommunestyrekomite kan ikke gis avgjørelsesmyndighet, de er i loven definert som et saksforberedende organ for kommunestyret.

Navn på organ etter denne bestemmelsen må inkludere den betegnelsen som er brukt om organet. Det vil si dersom bystyret vedtar å innføre kommunestyrekomiteer, må Miljø- og teknisk komite endre navn til f.eks. Miljø- og teknisk kommunestyrekomite. Det er tillatt å

bytte ut kommune med by i betegnelsen for organet. Et alternativt navn kan da være Miljø- og teknisk bystyrekomite.

Antall komiteer:

Sara S. Ruud (V) påpekte i sin interpellasjon 25. oktober 2018 at det i noen komiteer var få saker. Dette kombinert med mange og lange orienteringer kan gjøre at det ikke oppleves spesielt meningsfullt å være folkevalgt. Hun ønsket derfor at det sees på om noen av komiteene kan slås sammen.

Dagens komiteer har i inneværende valgperiode hatt følgende antall møter, saker og forfall:

Komite		2015	2016	2017	2018
Kulturkomiteen	Antall møter:	10	11	8	Nedlagt
	Antall saker:	31	38	15	
	Antall forfall:	15	26	12	
Miljø- og teknisk komite	Antall møter:	12	12	12	9
	Antall saker:	85	83	71	50
	Antall forfall:	21	17	21	19
Helse- og omsorgskomite	Antall møter:	10	11	8	7
	Antall saker:	33	46	22	16
	Antall forfall:	9	19	12	11
Komite for oppvekst og inkludering	Antall møter:	9	9	8	8
	Antall saker:	29	41	23	23
	Antall forfall:	20	14	9	14

Økonomi

Utgifter til den politiske virksomheten er påvirket av følgende hovedelementer:

- Antall møter
- Antall deltakere pr. møte
- Møter på dagtid eller kveldstid

En reduksjon i antall komiteer, vil resultere i færre møter og derav reduserte kostnader. Gjennomsnittlig møtegodtgjøring pr. møtedeltaker kan anslås til kr. 550,- pr. person. Med syv representanter pr. utvalg og 10 møter pr. år, vil en reduksjon av antall utvalg fra tre til en, eventuelt to gi en økonomisk mindrekostnad hhv 80.000 - 100.000 ved en reduksjon fra tre til en og 40.000 - 50.000,- ved en reduksjon fra tre til to. Dersom møtene flyttes til dagtid, vil innsparingen bli noe mindre ved at det da må forventes en større andel som gjør krav på tapt arbeidsfortjeneste.

Regnestykket over viser at det er forholdsvis beskjedne summer det er snakk om, og etter rådmannens vurdering er økonomi i denne sammenheng ikke et avgjørende moment, men at det er viktigere at saken diskuteres ut ifra hvilken organisering man tenker legger best til rette for gode politiske prosesser og beslutninger i Risør kommune.

Kommuneplan

Ikke relevant.

Folkehelse og levekår

Se under vurderinger.

Klima og miljø

Ikke relevant.

Næringsperspektiv

Ikke relevant.

Vurderinger

Som det går fram av saken er det etter ny kommunelov to hovedalternativer for den politiske organiseringen

1. Kommunestyrekomiteer etter ny Kommune lov § 5-9
2. Faste utvalg etter ny Kommune lov § 5-7

Hovedforskjellen på disse er at kommunestyrekomiteer etter KL § 5-9 bare kan bestå av kommunestyrerepresentanter, alle må brukes og komiteen kan ikke gis vedtaksmyndighet.

Faste utvalg etter KL § 5-7 kan (men må ikke) også bestå av andre enn valgte kommunestyremedlemmer og de kan (men må ikke) gis vedtaksmyndighet.

Rådmannen vil klart fraråde en politisk modell der utvalg/komite blir gitt beslutningsmyndighet (utover det som i dag er lagt til miljø- og teknisk og formannskapet).

Dette vil bidra til at «makta» flyttes ut av kommunestyresalen og grunnlaget for sektorpolitisk virksomhet styrkes. Etter rådmannens vurdering blir det avgjørende viktig i tiden som kommer at vi har politikere og administrative ledere som har fokus på helheten og hva som totalt sett er best for Risør kommune. Ved at bystyret har «all makt» sikres det også at det er valgte politikere som styrer og ikke andre representanter for de politiske partiene som ikke ble valgt av folket i kommunestyrevalget.

Kommune loven § 5-9 (kommunestyrekomiteer) har følgende ordlyd "*Kommunestyret og fylkestinget deler selv alle kommunestyrets og fylkestingets medlemmer inn i kommunestyrekomiteer og fylkestingskomiteer og velger leder og nestleder til komiteene. Ordføreren kan fritas fra valg til komiteene hvis kommunestyret eller fylkestinget bestemmer det. Varamedlemmer til komiteene velges blant kommunestyrets og fylkestingets varamedlemmer.*"

Alle kommunestyrerepresentantene må altså etter denne bestemmelsen fordeles i komite. Det innebærer at dersom vi velger en komite, i tråd med rådmannens tilråding, må alle kommunestyrerepresentantene sitte i denne. Dersom vi velger to komiteer, må representantene fordeles med 14 representanter i hver komite.

Rådmannen vil av denne grunn ikke anbefale at det velges kommunestyrekomiteer etter KL § 5-9, men at vi velger dagens modell, dvs. utvalg etter KL § 5-7.

Valgt modell må bidra til:

1. Det er de folkevalgte politikerne som fatter de politiske beslutningene
2. Det må oppleves som meningsfullt og viktig å drive med politisk arbeid

3. Det må oppleves som en overkommelig oppgave å være politiker (uten frikjøpt tid). Dette i forhold til tidsbruk og når tid på døgnet møtene legges m.m.
4. Den politiske prosessen må sikre en kvalitativ god behandling samtidig som den må legge til rette for at behandlingstiden blir så kort som mulig.
5. På samme måte som administrasjon og tjenester må tilpasse seg stadig strammere økonomiske rammer, bør dette også reflekteres i den politiske organiseringen

Alternativ 1 (rådmannens tilråd dette alternativet)

Dagens komiteer (utvalg) for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering legges ned.

- Saker som i dag går til disse komiteene, går etter denne endringen direkte fra rådmannen til bystyret. Saker som er relevante for lovpålagte råd, går som tidligere via disse. Saker til Formannskapet, AMU og til partssammensatt utvalg (Administrasjonsutvalg) påvirkes ikke av denne omleggingen.

Begrunnelse:

- Det vil slanke den administrative og politiske beslutningsprosessen betydelig
- Det vil gjøre det enda mer interessant å sitte i bystyret ved at saken kommer direkte til behandling
- Det blir betydelig færre møter for politikerne. Dette kan ha positive konsekvenser både for den enkelte politiker (bedre tid til familie, jobb, andre interesser m.m.) og økonomi (reduerte møtekostnader)
- Erfaringer med dagens komiteer er at det kommer få saker til behandling, det er mye orienteringer (gjørne felles for de to komiteene) og de fungerer dårlig som politiske verksted.
- Det er også rådmannens erfaring at innstillinger fra komiteene ofte ikke blir vektlagt når saken kommer til bystyret til behandling; da starter den politiske debatten med blanke ark.
- Behandlingen i forkant i partigruppene blir enklere å gjennomføre og blir en svært viktig del av den politiske prosessen. Etter det rådmannen kjenner til er det i dag ulik praksis på dette, men ofte skjer behandlingen i partigruppene mellom behandling i komite og møtet i bystyret. Dette kunne vært bøtet på i dagens modell ved at tidsrommet mellom komite/formannskap og bystyret reduseres fra to uker til én uke (som vi hadde det for kort tid siden). Problemet med dette er imidlertid at komplett innkalling til bystyret, inkludert innstilling fra komite, da ikke kommer ut til bystyrerepresentantene i tide (8 dager før). Bystyret vedtok derfor i møteplanen for 2017/2018 (?) å endre dette slik at tidsrommet fra møte i komite/formannskap til bystyret ble utvidet fra én til to uker. Ut ifra tidligere erfaringer, vil rådmannen fraråde at vi går tilbake på dette.

Dersom en velger denne modellen som rådmannen tilråd der vi legger ned de to komiteene for oppvekst/inkludering og helse og omsorg, vil rådmannen anbefale at det legges opp til en annen organisering av møtene i bystyret. Det etterlyses med jevne mellomrom fra politikerne, og med rette, tid til å diskutere og drøfte viktig politiske tema og muligheter til å påvirke den politiske agendaen. Vi har i dagens modell organisert tre temadager (samfunn/næring, helse og omsorg, oppvekst). Men disse dagene blir ofte preget av informasjon og liten dialog og drøfting. Ved en omlegging som rådmannen anbefaler, bør en i hvert møte sette av f.eks. to timer i starten til orientering om og drøftinger av viktige politiske saker. Det kan her gis et kort oppspill fra rådmann/administrasjon/ordfører eller andre og deretter tid til en politisk drøfting.

Resultatet av drøftingen kan noen ganger bli at det bestilles en politisk oppfølgingssak fra rådmannen, mens det andre ganger «bare» resulterer i økt kunnskap, fokus og interesse om et tema – og kanskje noen signaler til rådmannen. For at denne modellen skal kunne fungere, må møtene i bystyret begynne tidligere enn i dag, aller helst på morgen/formiddag.

Alternativ 2: Antall komiteer/utvalg reduseres fra tre til to ved at dagens komiteer (utvalg) for Helse- og omsorg og Oppvekst og inkludering slås sammen til ett utvalg.

- Utvalget etableres med hjemmel i KL § 5-7, dvs. utvalget gis ikke vedtaksmyndighet, og det kan velges et visst antall faste medlemmer/varamedlemmer som ikke sitter i bystyret.
- Utvalget gis navnet: Oppvekst- og levekårsutvalget (OLU)
Fordeler med dette alternativet kontra alternativ 1 (rådmannens tilråding)
- Utvalget kan fungere som et politisk verksted for å sette saker på dagsorden
- Ved at en sak går via et politisk utvalg før den går til bystyret, kan en få en grundigere politisk behandling av saken.
- Utvalget kan bidra til bedre kontakt og dialog mellom politikk og administrasjon
- Utvalget vil kunne fungere som et rekrutteringssted for nye politikere
- Fordelen med dette alternativet kontra dagens modell med ett utvalg for helse og omsorg og ett for oppvekst og inkludering er at flere saker ligger i grenselandet mellom disse komiteene. Dette gjelder bla. saker knyttet til folkehelse, bosetting, inkludering og levekår i vid forstand og det er en klar fordel at politikerne (og rådmannen) ser disse sakene i sammenheng. Flere saker (og orienteringer) går i dag i begge utvalgene, og det kan være vanskelig å avgjøre hvilket utvalg som uttaler seg og hvilket som innstiller til bystyret.

Miljø- og teknisk komite opprettholdes, men mandatet til komiteen må gjennomgås. Dette utvalget må, som i dag, bla. ivareta lovpålagte oppgaver etter plan- og bygningsloven. Komiteen endres til utvalg etter KommuneLOven § 5-7 og får navnet Utvalg for samfunnsutvikling (UFS). Dette er tilsvarende betegnelsen på kommunalsjefsområde som omfatter bla. plan og bygg, teknisk drift og eiendom.

Rådmannen vil sterkt fraråde en politisk modell der utvalg/komite blir gitt beslutningsmyndighet (utover det som i dag er lagt til miljø- og teknisk og som gjelder saker etter Plan- og bygningsloven).

Dette vil bidra til at «makta» flyttes ut av kommunestyresalen og grunnlaget for sektorpolitisk virksomhet styrkes. Etter rådmannens vurdering blir det avgjørende viktig i tiden som kommer at vi har politikere og administrative ledere som har fokus på helheten og hva som totalt sett er best for samfunnet og innbyggerne i Risør kommune.

KommuneLOven § 5-9 (kommunestyrekomiteer) har følgende ordlyd "*Kommunestyret og fylkestinget deler selv alle kommunestyrets og fylkestingets medlemmer inn i kommunestyrekomiteer og fylkestingskomiteer og velger leder og nestleder til komiteene. Ordføreren kan fritas fra valg til komiteene hvis kommunestyret eller fylkestinget bestemmer*

det. Varamedlemmer til komiteene velges blant kommunestyrets og fylkestingets varamedlemmer".

Alle kommunestyrerepresentantene må altså etter denne bestemmelsen fordeles i komite. Det innebærer at dersom vi velger én komite i tråd med rådmannens tilråding, må alle kommunestyrerepresentantene sitte i denne. Dersom vi velger to komiteer, må representantene fordeles med 14 representanter i hver komite.

Rådmannen vi av denne grunn ikke anbefale at det velges kommunestyrekomiteer etter KL § 5-9, men at vi velger dagens modell, dvs. utvalg etter KL | 5-7.

Hva er statusen i omkringliggende kommuner i Østre-Agder:

- **Tvedestrand (vedtatt fra kommende kommunestyreperiode), Vegårshei, Gjerstad, Åmli, Froland**

Ikke tilsvarende komiteer. Sakene direkte i kommunestyret.

- **Arendal**

Kommunestyrekomiteer etter kommuneloven § 5-9 (dvs. bare bestående av kommunestyrerepresentanter og bare innstillingsrett til bystyret).

Dagmøter eller kveldsmøter eller noe midt imellom.

Etter rådmannens vurdering er det flere fordeler enn ulemper ved at flere politiske møter flyttes til dagtid.

- Mindre belastende for politikerne (og til dels også administrasjonen)
- Etter en vanlig arbeidsdag, kan det for mange oppleves som svært krevende å delta på et kveldsmøte som kanskje strekker seg fra kl. 17.00 – 22.00. For noen blir dette en mer eller mindre sammenhengende «arbeidsdag» på opptil 13 timer.
- Lettere å kombinere med familieliv og med deltakelse i fritidsaktiviteter

Ulemper kan være økte kostnader som følge av mer tapt arbeidsfortjeneste, samt at dagmøter for noen kan være vanskelig å tilpasse til eget arbeid, kanskje særlig aktuelt for selvstendig næringsdrivende.

Tabellen under viser hvordan dette er i nabokommunene:

Kommune	Kommunestyret	Formannskap / Utvalg
Risør	Kveldstid	Kveldstid
Gjerstad	Kveldstid	Kveldstid
Vegårshei	Kveldstid	Dagtid
Åmli	Dagtid	Dagtid
Tvedestrand (Fra kommende kommunestyre-periode)	Dagtid	Dagtid
Froland	Dagtid	Dagtid
Arendal	Dagtid	Dagtid

Grimstad	Kveldstid	Dagtid
----------	-----------	--------

Etter rådmannens vurdering bør Risør kommune også gå over til at hoveddelen av de politiske møtene blir lagt til dagtid. Beslutningen om dag- eller kveldsmøter bør etter rådmannens vurdering fattes av nytt bystyre i forbindelse med vedtak av møteplan for 2020. Rådmannen vil likevel nevne det i denne sammenhengen slik at diskusjonen er reist og kan videreføres av nye politikere.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener det er fornuftig at den politiske strukturen i Risør kommune endres fra kommende kommunestyreperiode på følgende måte:

1. Dagens komite (utvalg) for Helse og omsorg og Oppvekst og inkludering legges ned. Miljø- og teknisk komite (nytt navn: Utvalg for samfunnsutvikling) opprettholdes samt andre lovpålagte råd og utvalg.
2. De politiske møtene flyttes i hovedsak til dagtid.

I løpet av august/september kommer rådmannen tilbake til bystyret med en sak om revisjon av reglement for bystyret og delegasjonsreglement til underliggende politiske organer, og der bla konsekvensene av dette vedtaket er innarbeidet. Dette må være på plass til nytt bystyre tiltrer i oktober 2019. Ellers framgår det av kommuneloven at det nye kommunestyret innen det første året i valgperioden skal behandle hele delegasjonsreglementet.

RETT UTSKRIFT

DATO 31.juli.2019